

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **Územného bytového družstva, Košice – Ťahanovce**, so sídlom v Košiciach, Bukureštská, 12, IČO: 00 594 725, proti žalovanému **J. F.**, bývajúcemu v K., v dovolacom konaní zastúpenému JUDr. Richardom Kovalčíkom, advokátom v Košiciach, Rázusova 1, **o zaplatenie 1.149,17 Eur s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Košice I pod sp.zn. 20 C 850/1997, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 30. marca 2011 sp.zn. 5 Co 313/2010, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie žalovaného **o d m i e t a .**

Žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Košice I rozsudkom zo 17. septembra 2010 č.k. 20 C 850/1997-417 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi poplatok z omeškania 1 308,14 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a rozhodol o náhrade trov konania. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalovaný neposkytol žalobcovi peňažné plnenie z nájomnej zmluvy (nájomné za obdobie od októbra 1993 do septembra 1996) riadne a včas, z ktorého dôvodu sa dostal do omeškania. Za opodstatnený považoval preto nárok žalobcu na zaplatenie poplatku z omeškania z nezaplateného nájomného za jednotlivé mesiace omeškania (okrem poplatku z omeškania z nájomného za október 1993 v sume 23,95 eur pre premlčanie nároku) trvajúceho do 22. júla 1998, kedy žalovaný dlžné nájomné v sume 34.620 Sk zaplatil. Pripustil námietku započítania pohľadávky uplatnenej žalovaným voči žalobcovi v sume 160,34 eur za nedodanie meracej a regulačnej techniky. V časti poplatku z omeškania za služby spojené s užívaním bytu návrh žalobcu považoval za nedôvodný, lebo

nepreukázal, kedy boli žalovanému doručené vyúčtovania nákladov za príslušné obdobia. Žalovanému preto uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi poplatok z omeškania v sume 1.308,14 eur a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. K obrane žalovaného k započítaniu jeho nároku na náhradu škody, ktorá mu mala vzniknúť platením nájomného za obdobie omeškania žalobcu s uzatvorením zmluvy o prevode bytu, neprihliadol. Uviedol, že v danom prípade nemožno hovoriť o vzniku škody na strane žalovaného, lebo v rozhodnom období bol nájomcom bytu a ním hradenými platbami nájomného si len plnil povinnosť vyplývajúcu pre neho z nájomného vzťahu. Poskytovaním týchto plnení žalobcovi nedochádzalo na jeho strane k žiadnej majetkovej ujme. To bol aj dôvod, prečo nepripustil vykonanie dôkazu výsluchom svedka Ing. A. navrhnutého žalovaným, ktorého výpoveď mala dokázať jeho záujem o kúpu dotknutého bytu. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil s poukazom na ustanovenie § 142 ods. 2 O.s.p.

Krajský súd v Košiciach rozsudkom z 30.marca 2011 sp.zn. 5 Co 313/2010 o odvolaniach oboch účastníkov rozsudok okresného súdu potvrdil a rozhodol o náhrade trov odvolacieho konania. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že okresný súd zistil úplne skutkový stav veci a vec aj správne právne posúdil. Stotožnil sa v celom rozsahu s odôvodnením jeho rozhodnutia, ktoré považoval za správne, majúce podklad v zistenom skutkovom stave. Podrobne sa vyjadril k jednotlivým námietkam žalovaného uplatneným v odvolaní, ktoré považoval za nedôvodné. Za správny považoval postup súdu prvého stupňa, keď nevykonal dôkaz výsluchom svedka Ing. A. Jeho výsluch by (podľa odvolacieho súdu) nemal žiaden vplyv pre posúdenie (ne)existencie priamej príčinnej súvislosti medzi konaním žalobcu a vznikom škody žalovanému. Neobstojí preto tvrdenie žalovaného, že súd prvého stupňa zistil neúplne skutkový stav veci, pretože nevykonal ním navrhnutý dôkaz. Rozsudok súdu prvého stupňa považoval za vecne správny, z ktorého dôvodu ho podľa § 219 O.s.p. potvrdil. O trovách odvolacieho konania rozhodol s poukazom na ustanovenie § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podal včas dovolanie žalovaný. Navrhol rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. V dovolaní uviedol, že odvolací súd neodstránil pochybenie súdu prvého stupňa, ktorý odmietol vykonať dokazovanie, týkajúce sa oprávnenosti započítania jeho nároku na náhradu škody s nárokom žalobcu. Vyslovil zásadný nesúhlas s dôvodmi, pre ktoré odvolací súd nepovažoval za potrebné tento dôkaz vykonať. Týmto nesprávnym postupom odvolacieho súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Naďalej trval na tom, že

následkom nevykonania tohto dôkazu súdy nižších stupňov zistili neúplne skutkový stav veci. Vytýkal odvolaciemu súdu, že nesprávne posúdil otázku (ne)existencie lehoty na uzatvorenie zmluvy o bezodplatnom prevode vlastníctva k bytu podľa zákona č. 182/1993 Z.z. Napokon namietal, že odvolací súd porušil jeho právo na presvedčivé odôvodnenie rozsudku vyplývajúce z § 157 ods. 2 O.s.p., keď jeho rozhodnutie nedáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom sporu.

Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že rozsudok krajského súdu považuje za vecne správny. Navrhol preto dovolanie žalovaného zamietnuť a priznať mu náhradu trov dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), riadne zastúpený (§ 241 ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr to, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O.s.p.), a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, voči ktorému takýto mimoriadny opravný prostriedok nie je prípustný.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle ustanovenia § 238 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O.s.p.) alebo rozsudok potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, avšak len vtedy, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a ods. 4 (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

V danej veci rozsudok odvolacieho súdu nevykazuje znaky rozsudku uvedeného v § 238 ods. 1 a ods. 3 O.s.p., pretože nejde o zmeňujúci, ale o potvrdzujúci rozsudok, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že je dovolanie proti nemu prípustné a nejedná sa ani o rozsudok, ktorým by bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým by súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a ods. 4.

Dovolanie nie je prípustné ani podľa ustanovenia § 238 ods. 2 O.s.p. z dôvodu, že dovolací súd vo veci doposiaľ nerozhodoval.

Ak je súdne konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v ustanovení § 237 O.s.p., možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, pri ktorých je inak dovolanie z hľadiska § 238 O.s.p. vylúčené. Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 písm. a/ až písm. g/ O.s.p., dovolací súd sa ďalej zaoberal otázkou, či nie je daná prípustnosť dovolania v zmysle tohto zákonného ustanovenia, teda či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, spôsobilosti byť účastníkom konania, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad absencie návrhu na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný, prípad odňatia možnosti účastníkovi pred súdom konať a rozhodovania vylúčeným sudcom, či konania súdom nesprávne obsadeným.

Dovolací súd nezistil, že by konanie pred odvolacím súdom trpelo niektorou z nich. Dovolanie v tejto veci preto ani podľa § 237 O.s.p. prípustné nie je.

Pokiaľ dovolateľ namietal, že súdy nižších stupňov odmietli vykonať ním navrhnutý dôkazy (výsluch svedka) treba uviesť, že účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, pričom za dôkaz môžu slúžiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť stav veci, najmä výsluch svedkov, znalecký posudok, správy a vyjadrenia orgánov a právnických osôb, listiny, ohliadka a výsluch účastníkov (§ 120 ods. 1 veta prvá a § 125 veta prvá O.s.p.). O tom, ktoré z navrhovaných dôkazov (prípadne takých, ktoré nie sú navrhované) budú vykonané, rozhoduje však súd. Z uvedeného je zrejmé, že Občiansky súdny poriadok účastníkovi konania priznáva právo navrhnúť vykonanie určitého dôkazu. Toto procesné oprávnenie žalovaný v danej veci aj využil (nebolo mu odňaté). Keďže rozhodnutie o tom, či navrhnutý dôkaz bude vykonaný, zákon ponecháva súdu, samotnú skutočnosť, že súd nevykonal žalovaným navrhnutý dôkaz, nemožno považovať za postup, ktorým sa odňala žalovanému možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (porovnaj R 37/1993, R 6/2000).

Pre úplnosť treba dodať, že súdy nižších stupňov vo svojich rozhodnutiach zdôvodnili, prečo zamietli návrh žalovaného na vykonanie dôkazu výsluchom svedka Ing. A., správne poukazujúc najmä na to, že poskytovaním plnení vo forme nájomného

nedochádzalo na strane žalovaného k žiadnej majetkovej ujme, lebo v rozhodnom období bol nájomcom bytu a ním hradenými platbami nájomného si len plnil povinnosť vyplývajúcu pre neho z nájomného vzťahu.

K tvrdeniu dovolateľa, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné, lebo nedáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom sporu treba uviesť, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. IV. ÚS 115/03 z 3. júla 2003). Dovolací súd považuje za potrebné v tejto súvislosti upozorniť aj na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. II. ÚS 78/05 zo 16. marca 2005, podľa ktorého: „Súčasťou základného práva na súdnu ochranu v občianskom súdnom konaní podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je právo na odôvodnenie, ktorého štruktúra je rámcovo upravená v § 157 ods. 2 O.s.p. Táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 O.s.p.). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní však nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní“. Naostatok nemožno opomenúť ani ustanovenie § 219 ods. 2 O.s.p., v zmysle ktorého je odvolaciemu súdu daná možnosť vypracovania tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutia. Tá je podmienená stotožnením sa so skutkovými aj právnymi dôvodmi rozhodnutia prvostupňového súdu v plnom rozsahu. V takomto prípade je postačujúce v odôvodnení skonštatovať správnosť dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti ďalšie dôvody.

Preskúmaním veci dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutia súdov nižších stupňov zodpovedajú zákonným požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí.

Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská procesných strán

k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednaný prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery primerane vysvetlil. Z odôvodnenia jeho rozsudku nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu.

Odvolačí súd v odôvodnení rozhodnutia podrobne uviedol, ako súd prvého stupňa rozhodol vo veci samej, aké skutkové závery vyvodil z výsledkov vykonaného dokazovania a ako vec právne posúdil. Podrobne opísal, čo bolo obsahom odvolaní žalobcov a vyjadrení žalovanej k ich odvolaniam. V súlade s ustanovením § 219 ods. 2 O.s.p. skonštatoval správnosť skutkových a právnych záverov súdu prvého stupňa a na zdôraznenie jeho správnosti doplnil ďalšie dôvody, pre ktoré toto rozhodnutie potvrdil. Vyjadril sa k jednotlivým námietkam žalovaného uplatneným v odvolaní. Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel preto k záveru, že skutkové a právne závery súdu prvého stupňa nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a aj odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu ako celok s poukazom na ustanovenie § 219 ods. 2 O.s.p. spĺňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2 O.s.p.). Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalovaného.

Pokiaľ ide o námietku žalovaného spochybňujúcu úplnosť zistenia skutkového stavu veci, treba uviesť, že v zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 O.s.p. dôvodom dovolania nemôže byť samo osebe nesprávne skutkové zistenie. Dovolanie totiž nie je „ďalším“ odvolaním, ale je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným na nápravu len výslovne uvedených procesných (§ 241 ods. 2 písm. a/ a b/ O.s.p.) a hmotnoprávných (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) väd. Preto sa dovolaním nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvého a druhého stupňa, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Ťažisko dokazovania je totiž v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery je oprávnený dopĺňať, prípadne korigovať len odvolací súd, ktorý za tým účelom môže vykonávať dokazovanie (§ 213 O.s.p.). Preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, a to ani v súvislosti s právnym posúdením veci, nemôže dovolací súd už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože na rozdiel od súdu prvého a druhého stupňa nemá možnosť podľa zásad ústnosti a bezprostrednosti v konaní

o dovolaní tieto dôkazy sám vykonávať, ako je zrejmé z obmedzeného rozsahu dokazovania v dovolacom konaní podľa ustanovenia § 243a ods. 2, in fine O.s.p. (arg. „dokazovanie však nevykonáva“).

Na posledný dovolací dôvod dovolateľa, ktorý mal spočívať v nesprávnom právnom posúdení veci odvolacím súdom, dovolací súd taktiež nemohol prihliadať. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom, no prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). I keby teda tvrdenia dovolateľa boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného hľadiska neskúmal), mali by za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia, nezakladali by ale prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p.

Možno teda uzavrieť, že dovolací súd nezistil skutočnosti, ktoré by opodstatňovali prípustnosť dovolania podľa § 237 O.s.p. a keďže dovolanie nie je prípustné ani podľa § 238 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky mimoriadny opravný prostriedok žalovaného odmietol podľa § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p. bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozsudku odvolacieho súdu.

V dovolacom konaní úspešnému žalobcovi nepriznal náhradu trov konania. Na jeho vyjadrenie z 15. augusta 2011 z hľadiska rozhodovania o trovách dovolacieho konania neprihliadol, lebo advokátka nepredložila plnomocenstvo, z ktorého by bolo zrejmé, že je oprávnená zastupovať žalobcu, v mene ktorého sa vyjadrila, aj v dovolacom konaní.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 31. júla 2013

JUDr. Daniela Švecová, v.r.

predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová